

بررسی عوامل محیطی و طبیعی بر ارتقا خلاقیت کودکان در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

دلیر محمدیان^{1*}، مهرداد یوسف زمانی²

1- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد مریوان، گروه معماری، dler.mohammadyan@gmail.com
2- عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان، دانشکده هنر و معماری، گروه معماری mu1341@yahoo.com

چکیده

کودکان و نوجوانان سرمایه های آینده هر کشوری می باشند و توجه به آن ها باید در هر جامعه از اهمیت ویژه ای برخوردار باشد. با توجه به این موضوع که میزان خلاقیت افراد جامعه سبب تغییر در کیفیت زندگی فردی و اجتماعی می گردد، توجه به موضوع خلاقیت و راهکارهای ارتقاء آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است. منبع خلاقیت را باید در تجربیات دوره کودکی فرد یافت. جوامعی که بتوانند خلاقیت کودکان و نوجوانان را احیا و شکوفا سازند، باعث توسعه، پیشرفت رشد و شکوفایی جامعه خود خواهند شد.

معماری و محیط اطراف و پیرامون کودک در خلاقیت او رشد بسزایی خواهد داشت. برای اینکه ذهن کودک در محیطی که در آن قرار میگیرد فعال باشد و حس کنجکاوی وی درست هدایت شود باید معماری محیط اطراف کودک هماهنگ با سن و تقاضای او باشد. بر همین اساس این پژوهش به روش توصیفی به دنبال بررسی عوامل محیطی و طبیعی در ارتقا خلاقیت کودکان و نوجوانان می باشد و بر این اساس مولفه هایی از جمله دید و منظر، ارتباط با فضای باز، بازی سازی به وسیله عناصر طبیعی، ایجاد تنوع به وسیله عناصر طبیعی (تحریک کنندگی عناصر طبیعی)، از عامل محیطی و طبیعی استخراج گردید و با ارائه راهکارهایی این مفاهیم به الگوهای طراحی برای فضاهای کودکان و نوجوانان با رویکرد ارتقا خلاقیت ارائه می گردد.

واژه های کلیدی: خلاقیت، محیط و خلاقیت، کودک و طبیعت، بازی و طبیعت

1- مقدمه

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با تولید و عرضه خدمات و محصولات فرهنگی به کودکان و نوجوانان مشغول فعالیت خود می باشد. کانون با شناسایی مسایل فرهنگی تربیتی کودکان و نوجوانان و سیاست گذاری در جهت ایجاد فضای لازم و نیز فراهم آوردن زمینه های اجرایی، تلاش نموده با هدف ایجاد امکانات لازم جهت رشد و پرورش فکری و ذوقی کودکان و نوجوانان و کمک به شکوفایی استعدادهای ایشان براساس ارزشها و تعلیم و تربیت اسلامی به این مهم جامعه عمل می پوشاند. با شناخت و تکیه بر قابلیت های کانون پرورش فکری و به کارگیری اصول ارتقا دهنده ی خلاقیت در طراحی فضاهای مختص کودکان، می توان نهادی را بنا نمود که علاوه بر تحقق اهداف ابتدایی خود، بستری باشد در جهت ارتقا انگیزش کودک برای بازی، کنجکاوی، خیال پردازی و مشارکت اجتماعی او تا بدین ترتیب زمینه ی شکوفایی و رشد خلاقیت کودک فراهم شود [1].

کودکان حساس ترین و تاثیر پذیر ترین گروه سنی جامعه را تشکیل می دهند و در حساس ترین و مهم ترین دوران زندگی شان می باشند. آغاز پرورش بسیاری از توانایی های انسان در دوران کودکی است؛ آغاز پرورش قدرت تخیل و خلاقیت